

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Sententia Thomistica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

6. Privatio gratia in facto esse non est prior quam peccatum habituale.
7. Privatio gratia ut moralis & voluntaria non est a DEO.
8. Est semper voluntaria saltem indirectè, & interpretativè.
9. Pluralitas peccatorum habitualium oritur à connotatione diversorum peccatorum actualium.
10. Peccata possunt remitti per solam infusionem gratia.
11. Non autem per solam condonationem extrinsecam.
12. Peccatum habituale reducitur ad speciem peccati actualis.

§. I.

Rejicitur entitas habitualis positiva.

CONCLUSIO PRIMA. Peccatum habituale formaliter non consistit in positiva & habituali entitate hominem convertente in ultimum finem creatum.

Hanc assertionem probant omnia argumenta, quibus antea probavimus, peccatum actuale formaliter non consistere in positivo. Et ulterius probatur primò luculentà autoritate Doctoris Angelici, qui hanc ipsà quaestione a. 1. ad 3. *Macula*, inquit, non est aliquid positivè in anima, sed significat privationem quandam nitoris, &c. Et in 4. dist. 18. q. 1. a. 2. quaestiu. 1. Ex peccato non remanet positivè aliquid in anima, nisi dispositio vel habitus, qua consequuntur peccatum ex parte actus, ex quo aliquid ponit: sed macula non est dispositio ex actu causata, nec habitus: quod patet ex hoc, quod dispositio & habitus possunt sine gratia destrui per contrariam consuetudinem: macula autem sine gratia non auferitur: ergo macula non ponit aliquid positivè in anima. Quid clarius?

Dices fortè, hunc textum contineri in argumento sed contrà, ex quo nondum sufficienter colligitur mens & sententia S. Doctoris: sed contrà est, quod hoc ipsum repetit in corp. illius quaestiu. Ex hoc, inquit, aliquid maculatum dicitur, quia debite pulchritudinis patitur detrimentum, unde macula secundum quod hujusmodi, non habet, quod aliquid ponat, &c. & post pauca: Unde ipsa macula, quantum in se est, non ponit de essentia sua nisi privationem gratia, &c. Ex quibus

Probatur secundò ratione. Habitus vitiosi possunt per actus contrarios destrui sine infusione gratia: saepe etiam habitus vitiosi remanent post infusionem gratia: ergo non potest in habitu vitioso constitui macula peccati.

Probatur tertio. Circa finem ultimum peccatoris non est constituendus habitus voluntati superadditus: sed peccatum habituale est circa ultimum finem peccatoris: ergo non est constituendum in habitu voluntati superaddito. Major probatur: Natura lapsa sibi relicta, & gratia supernaturali destituta per seipsam inclinatur in bonum proprium & privatum, quod est ultimus finis peccantis: ipsa quippe est inclinatio totius suppositi: ergo frustraneus est habitus superadditus, qui faciliet hanc inclinationem.

Probatur quarto. Habitus voluntatis gene-

rantur per frequentatos actus, & per oppositos corrumpuntur: sed macula peccati per unicum actum generatur, & per infusionem gratia sanctificantis instantaneè corrumpitur: ergo macula peccati non potest consistere in habitu.

Probatur quinto. Non minus peccatum omissionis causat maculam, quam peccatum commissionis: sed illa non potest consistere in positivo, uti nec ipsum peccatum omissionis: ergo nec de ratione maculae, quòd sit aliquid positivum. Adde, quòd macula, quae deletur per gratiam, immediatè subiectetur in anima; quicquid vero positivum resultat ex actu peccati, subiectetur in potentis animae, adeò quae macula, & positiva inclinatio subiectis distinguantur.

Dices: Actualis conversio in bonum creatum est quid positivum: ergo etiam habitualis conversio consistit in aliqua inclinatione positiva: atqui peccatum mortale habituale dicitur habitualement conversio in bonum commutabile, sicut actuale dicitur conversio in actuale: ergo peccatum habituale consistit in inclinatione positiva ad bonum commutabile.

Respond. dist. consequens: consistit in aliqua inclinatione positiva, quae sit ipsa voluntas hominis, concedo; quae sit qualitas aut habitus superadditus, nego consequentiam. Subsumptum distinguo: peccatum mortale habituale dicitur habitualement conversio connotativè, & de suo substrato, concedo; formaliter, nego subsumpt. & consequentiam. Imò retorqueo argumentum: formale peccati actualis non nisi connotativè & de substrato importat conversionem positivam actualem, indistinctam ab ipsò actu voluntatis: ergo formale peccati habituale non nisi connotativè & de substrato importat conversionem habitualement, & de ipsa tamen voluntate indistinctam, erga bonum creatum. Unde hæc paritas illis tantum est solvenda, qui peccatum actuale formaliter in positiva entitate constitunt.

§. II.

Sententia Thomistica.

CONCLUSIO SECUNDA. Macula peccati mortalis consistit formaliter in privatione gratia sanctificantis cum ordine ad suam causam, quae est peccatum praeieritum. Ita Thomistica communiter.

Prima pars probatur primò rejectione priorum sententiarum sic breviter contracta. Macula peccati non potest consistere in formalitate animae peccantis extrinseca, neque moraliter solita intrinseca; ergo in formalitate physice intrinseca: sed hæc non potest esse positiva: ergo privativa. Si privativa: ergo illius pulchritudinis & nitoris, quo anima constituitur sancta DEO grata & habitualiter ordinata in finem supernaturalem: sed hæc est gratia sanctificans nec alia forma est assignabilis. Unde sicut homo per gratiam significantem formaliter denominatur iustus & DEO gratus, sic per oppositum habituale peccatum formaliter denominatur impius, DEO offensus, inimicus, &c.

Probatur secundò. Cum macula ex ipsa re ipsa impositione formaliter specificet caritatem

debiti notoris seu pulchritudinis, etiam peccati mortalis macula consistere debet in privatione debiti notoris, & quidem illius, qui est vita animæ, & per peccatum mortale expellitur; ideo quippe mortale dicitur, quia causat mortem & expellit vitam animæ; atqui iste notor, qui simul est animæ vita, est gratia sanctificans: ergo peccati mortalis macula consistit in privatione gratiæ sanctificantis.

Probatur tertio. In illo consistit macula peccati mortalis, quod per se primo expellitur per justificationem: sed per hanc per se primo expellitur privatio gratiæ: ergo. Major probatur: quia justificatio est formaliter remissio peccatorum, & per hanc mundari, lavari, regenerari dicimur. Minor quoque probatur: Justificatio formaliter est infusio gratiæ; atqui infusio gratiæ formaliter expellit sui privationem, quemadmodum lux expellit tenebras: ergo per justificationem formaliter per se primo expellitur privatio gratiæ.

Probatur quarto. Quæcumque prædicata reperiuntur in macula peccati mortalis, illa conveniunt privationi gratiæ: ergo. Antec. probatur: nam est privatio debiti notoris, & habitualis ordinationis in ultimum finem; reddit hominem DEO odiosum, & detestabilem, formaliter immundum, injustum, estque terminativè voluntaria: ergo.

5. Secundam quoque partem tradit S. D. hæc q. 86. a. 1. ad 3. his verbis: *Macula non est aliquid positivè in anima, nec significat privationem solam, sed significat privationem quandam notoris animæ in ordine ad suam causam, que est peccatum, & ideo diversa peccata diversas maculas inducunt.* Ubi ratio à posteriori indicata est primò: si privatio gratiæ non acciperetur cum ordine ad suam causam, non esset ratio diversitatis inter unam, & alteram maculam; consequens est absurdum: ergo.

Ratio est secundò. Privatio gratiæ sanctificantis non aliter potest habere rationem peccati & culpæ, ac denominare hominem immundum, ac offensum coram DEO, nisi quatenus est moralis & voluntaria: sed talis non est nisi per ordinem ad actum peccati præteritum, à quo causatur & relinquitur: ergo debet accipi cum ordine ad peccatum præteritum, ex quo habet quòd sit voluntaria, non quidem per modum voluntarii formalis & actualis, quod non est nisi actus voluntatis elicitus, aut imperatus, sed per modum voluntarii terminativi, quod est terminus & effectus ab actu formaliter voluntario relictus.

§. III.

Solvuntur objectiones.

6. Objicies primò. Privatio gratiæ priùs concipitur, quàm peccatum habituale: ergo in illa peccatum habituale non rectè constituitur. Antec. probatur: In eodem instanti, in quo est actuale peccatum, jam concipitur privatio gratiæ, siquidem implicat, peccatum, & gratiam esse simul: atqui in illo instanti nondum potest esse & concipi habituale peccatum, quod est terminus & effectus peccati actualis: ergo.

Resp. dist. antec. privatio gratiæ nudè sum-

pta, & ut in fieri, priùs concipitur, quàm habituale peccatum concedo; privatio gratiæ unà cum ordine ad peccatum præteritum, & ut in facto esse, nego: eodemque modo distinctà probat. nego consequentiam.

Objicies secundò: Privatio gratiæ causatur à DEO in pœnam peccati: sed peccatum habituale nullatenus potest causari à DEO: ergo non potest esse privatio gratiæ. Antecedens probatur: quia cum DEUS subtrahit influxum conservativum gratiæ, oritur privatio gratiæ: ergo privatio gratiæ causatur à DEO subtrahente suum influxum.

Confirmatur. Pœna peccati non est ipsum peccatum: atqui privatio gratiæ est pœna peccati: nam ideo homo privatur gratiâ, quia peccat; & ideo DEUS perseverat in subtractione gratiæ, quia homo perseverat in peccato.

Respondeo. Gratiam sanctificantem spectari posse dupliciter: physicè nimirum, & moraliter. Spectatur physicè, prout est summa animæ perfectio, & participatio divinæ naturæ. Spectatur moraliter, prout est rectitudo & habitualis subiectio & subordinatio hominis ad DEUM ut ultimum finem supernaturalem. Similiter privatio ipsa gratiæ spectari potest vel physicè, prout est præcisè absentia hujus doni supernaturalis causata per subtractionem divini influxus; vel moraliter, prout dependet à voluntate ponente per actuale peccatum ultimam dispositionem expulsiivam gratiæ, & impossibilem cum ipsa. Quo posito distinguo maj. privatio gratiæ causatur à DEO in pœnam peccati, si privatio vel gratia physicè spectatur, concedo; si moraliter, nego: ergo peccatum habituale non est privatio gratiæ, sub physica solum consideratione, concedo; sub morali, nego. Similiter ad Confirmat. privatio gratiæ prout hæc est perfectio animæ, & sub physica consideratione, est pœna peccati, concedo; prout hæc est moralis rectitudo & subordinatio ad DEUM, ac sub morali consideratione, nego. Nam ut S. D. q. 1. de malo a. 4. ad 1. dicit: *Idem secundum diversa potest esse culpa & pœna, non tamen secundum idem.*

Objicies tertio. Culpa habitualis debet esse voluntaria: sed privatio gratiæ non semper est voluntaria; ergo. Minor probatur. Quod non est cognitum, non est voluntarium: atqui privatio gratiæ sæpe non est cognita, nempe quoties aliquis negativè infidelis mortaliter peccat, qui habet invincibilem ignorantiam totius legis gratiæ.

Respondeo negando minorem & dico, privationem gratiæ peccato personali causatam semper esse saltem interpretativè & indirectè voluntariam peccanti.

Ad probationem dist. maj. quod non est cognitum nec distinctè, nec confusè, nec in se, nec in alio, non est voluntarium, concedo; quod tantum distinctè & in se non est cognitum, nego. Sed privatio gratiæ non est cognita in se & distinctè ab aliquo negativè infideli peccante mortaliter, concedo; non confusè & in alio, nego consequentiam: hoc ipso quippe, quòd infidelis mortaliter peccans advertat, se peccando perdere rectitudinem ad legem, finemque sibi debitum, &